

902**UMOWA**

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o ochronie określonych dóbr kultury,

podpisana w Waszyngtonie dnia 11 maja 2004 r.

UMOWA**MIĘDZY****RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ****A****RZĄDEM STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI****O****OCHRONIE OKREŚLONYCH DÓBR KULTURY**

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki, zwane dalej „Stronami”,

wyrażając pragnienie pomyślnej współpracy w dziedzinie ochrony dóbr kultury,

żywiąc przekonanie o tym, że współpraca ta przyczyni się do zacieśnienia licznych kontaktów pomiędzy Stronami,

mając na uwadze szacunek należny podstawowym prawom człowieka oraz dążąc do upowszechnienia zrozumienia, tolerancji i przyjaźni między wszystkimi narodami, grupami religijnymi i rasowymi,

żywiąc przekonanie o tym, że należy szanować godność każdego człowieka i wartość każdej kultury oraz, że wszystkie kultury tworzą część wspólnego dziedzictwa ludzkości,

pragnąc zapewnienia skuteczniejszej ochrony dziedzictwa kulturowego oraz umożliwienia dostępu do skarbów kultur narodowych oraz kultury światowej,

zważywszy, że uszkodzenie lub zniszczenie dóbr należących do dziedzictwa kulturowego stanowi szkodliwe zubożenie dziedzictwa wszystkich narodów świata,

zważywszy, że ochrona dziedzictwa kulturowego może być skuteczna tylko wtedy, gdy opiera się na ścisłej współpracy pomiędzy wszystkimi państwami,

kierując się zasadami Aktu Końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, podpisanego w Helsinkach dnia 1 sierpnia 1975 roku,

pragnąc określić działania zmierzające do wdrożenia postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego, przyjętej w Paryżu dnia 16 listopada 1972 roku, w odniesieniu do dóbr kultury ofiar ludobójstwa,

uzgodniły, co następuje:

ARTYKUŁ 1

1. Każda ze Stron podejmie stosowne działania, aby jej polityka i praktyka, w ramach obowiązujących przepisów prawnych, ułatwiały ochronę dziedzictwa kulturowego grup narodowych, religijnych i etnicznych, dalej zwanych „grupami”, które zamieszkują lub zamieszkiwały na jej terytorium, w tym szczególnie tych, które padły ofiarą ludobójstwa podczas drugiej wojny światowej. Strony mogą także podejmować wspólne inicjatywy mające na celu zapewnienie ochrony ważnego dla nich dziedzictwa kulturowego, które znajduje się na terenie państw trzecich i inicjatywy te zostały przez te państwa zaakceptowane.
2. Określenie „dziedzictwo kulturowe”, dla celów niniejszej Umowy, oznacza miejsca kultu, miejsca o znaczeniu historycznym, cmentarze oraz pomniki wzniesione ku czci zmarłych, a ponadto materiały archiwalne oraz inne oryginalne materiały, które odnoszą się do takich obiektów.

ARTYKUŁ 2

Każda ze Stron, w ramach obowiązujących przepisów prawnych, zapewni, że dziedzictwo kulturowe grup, o których mowa w Artykule 1 ustęp 1 oraz obywatele państwa drugiej Strony będą traktowani bez dyskryminacji przy stosowaniu przepisów prawnych państw Stron, dotyczących:

- (a) ochrony ich dziedzictwa kulturowego,
- (b) możliwości uczestniczenia w działaniach mających na celu ochronę ich dziedzictwa kulturowego,
- (c) powszechnego dostępu do niego.

ARTYKUŁ 3

Strony będą współpracować przy identyfikacji poszczególnych obiektów dziedzictwa kulturowego, o którym mowa w Artykule 1 ustęp 2, a zwłaszcza tych, którym grozi pogorszenie stanu lub zniszczenie.

ARTYKUŁ 4

1. W przypadku, gdy którakolwiek z grup, o których mowa w Artykule 1 ustęp 1, nie jest w stanie samodzielnie zapewnić właściwej ochrony jej dziedzictwa kulturowego, może zwrócić się do drugiej Strony o stosowną pomoc finansową.
2. Strony rozważą również możliwość wykorzystania innych form działalności w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego, przewidzianych przez krajowy porządek prawny.

ARTYKUŁ 5

1. Niniejszym tworzy się Wspólną Konsultacyjną Komisję Dziedzictwa Kulturowego, zwaną dalej „Komisją”, do której każda ze Stron wyznaczy nie więcej niż 5 członków.
2. Zadaniem Komisji będzie wyrażanie opinii w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, o którym mowa w Artykule 1 ustęp 2. Przyjęcie opinii przez Komisję wymaga zgody wszystkich jej członków.
3. Każda ze Stron ponosić będzie koszty związane z udziałem wyznaczonych przez siebie członków Komisji i ich doradców w pracach Komisji.

ARTYKUŁ 6

1. Obiekty dziedzictwa kulturowego, które posiadają szczególne znaczenie dla obu Stron będą, na wniosek Komisji, stosownie do obowiązujących przepisów prawnych, przedstawiane właściwym organom, celem wszczęcia procedury zmierzającej do wpisania tych obiektów do rejestru zabytków.
2. Obiekty dziedzictwa kulturowego wpisane do rejestru zabytków będą chronione oraz oznaczone zgodnie z prawem każdej ze Stron, w granicach środków finansowych dostępnych na te cele. W miarę możliwości, Strony zapewnią powszechny dostęp do tych obiektów.

ARTYKUŁ 7

1. Strony, w celu wykonania Umowy, wyznaczają swoje Organy Wykonawcze.
2. Organem Wykonawczym Strony polskiej będzie Minister Kultury.
3. Organem Wykonawczym Strony amerykańskiej będzie Komisja USA do spraw Zachowania Dziedzictwa Amerykańskiego za Granicą.
4. Każda ze Stron będzie mogła dokonać zmiany swojego Organu Wykonawczego, o czym poinformuje drugą Stronę drogą dyplomatyczną.

ARTYKUŁ 8

Niniejsza Umowa będzie wykonywana przez Strony w ramach dostępnych środków finansowych i w takim zakresie, w jakim nie naruszy przepisów prawnych obowiązujących na terytoriach każdej ze Stron.

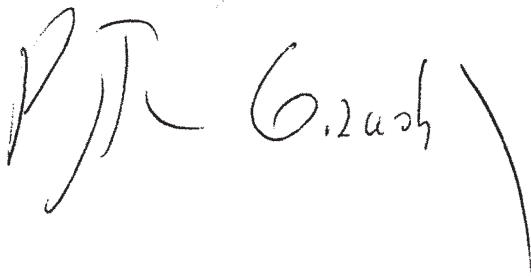
ARTYKUŁ 9

1. Niniejsza Umowa wejdzie w życie po wymianie not stwierdzających spełnienie odpowiednich wymagań prawa wewnętrznego każdej ze Stron. Umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej, potwierdzającej to przyjęcie.

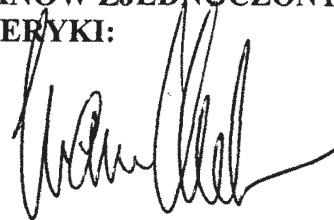
2. Niniejsza Umowa jest zawarta na czas nieokreślony. Może zostać wypowiedziana przez każdą ze Stron w drodze notyfikacji. W takim przypadku utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia otrzymania wypowiedzenia.

Sporządzono w Waszyngtonie, dnia 11 maja 2004 roku,
w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i angielskim, przy czym oba
teksty są jednakowo autentyczne.

**W IMIENIU RZĄDU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ:**

**W IMIENIU RZĄDU
STANÓW ZJEDNOCZONYCH
AMERYKI:**

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND
AND
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF
AMERICA
ON
THE PROTECTION
OF CERTAIN CULTURAL PROPERTIES

The Government of the Republic of Poland and the Government of the United States of America (hereafter referred to as "Parties"),

Desirous of successful cooperation in the field of protection of cultural properties,

Convinced that such cooperation will contribute to the strengthening of the numerous contacts between the Parties,

Bearing in mind the respect due to fundamental human rights, and seeking universal promotion of understanding, tolerance and friendship among all nations, racial and religious groups,

Convinced that the dignity of each human being and the value of each culture should be respected, and that all cultures form part of the common heritage belonging to all mankind,

Desiring to enhance the protection of cultural heritage and provide access to treasures of national and world cultures,

Considering that deterioration or destruction of items of cultural heritage constitutes a harmful impoverishment of the heritage of all the nations of the world,

Considering that the protection of cultural heritage can be effective only if based on close cooperation among all states,

Considering the principles of the Helsinki Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe signed on August 1, 1975, and

Desirous of elaborating steps in furtherance of the principles and purposes of the Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage adopted in Paris on November 16, 1972, relating to cultural properties of victims of genocide,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

1. Each Party will endeavor to have its policies and practices, within the framework of prevailing laws and regulations, facilitate the protection and preservation of the cultural heritage of national, religious, or ethnic groups (hereafter referred to as "groups") that reside or resided in its territory, including, in particular, victims of genocide during the Second World War. The Parties may also undertake joint initiatives with a view to ensure protection of sites of cultural heritage that they consider important, which are located in the territory of third countries, and which are approved by the third country.

2. The term "cultural heritage" for the purposes of this Agreement means places of worship, sites of historical significance, cemeteries, and memorials to the dead, as well as archival and other authentic materials relating thereto.

ARTICLE 2

Each Party, within the framework of prevailing laws and regulations, will ensure that the cultural heritage of the groups referred to in Article 1.1 and the nationals of the other Party will be treated without discrimination in the scope and application of the laws and regulations of each Party concerning:

- (a) the protection and preservation of their cultural heritage;
- (b) the opportunity to contribute to the protection and preservation of their cultural heritage; and
- (c) public access thereto.

ARTICLE 3

The Parties shall cooperate in identifying items of cultural heritage falling within the scope of Article 1.2, particularly those which are in danger of deterioration or destruction.

ARTICLE 4

1. In cases where a group, referred to in Article 1.1, is unable independently to ensure adequate protection and preservation of its cultural heritage, that group may approach the other Party for financial assistance in this regard.

2. The Parties shall also consider the possibility of other forms of activity within the area of protection and preservation of cultural heritage, as provided in national law.

ARTICLE 5

1. A Joint Consultative Cultural Heritage Commission is hereby established, hereafter referred to as "Commission", to which each Party shall nominate no more than five members.
2. The Commission's role will be to express opinions in the area of protection of cultural heritage as defined in Article 1, Section 2. Adoption of opinions by the Commission shall require the assent of all members.
3. Each Party shall bear the costs arising from the participation of the Members it designates and their advisers in the work of the Commission.

ARTICLE 6

1. Cultural heritage sites which have special significance for both Parties, upon the recommendation of the Commission, and in accordance with prevailing laws and regulations, shall be recommended to the appropriate institutions in order to initiate procedures aimed at listing these sites on the register of historic places.
2. Cultural heritage sites listed on the register of historic places shall be protected and marked according to the respective laws of the Parties, within the limits of the financial resources available for these purposes. To the extent possible, the Parties shall ensure public access to these sites.

ARTICLE 7

1. To implement this Agreement, the Parties shall designate Executive Agents.
2. The Executive Agent on the Polish side shall be the Minister of Culture.
3. The Executive Agent on the American side shall be the United States Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad.
4. Either Party may, by diplomatic note to the other, change its Executive Agent.

ARTICLE 8

This Agreement shall be implemented by both Parties to the extent to which funds are available to them, and to the extent within which it does not violate the laws and regulations prevailing within the territory of the respective Parties.

ARTICLE 9

1. This Agreement shall enter into force upon an exchange of notes confirming that each Party has completed the necessary legal requirements under each Party's national laws. The date of entry into force shall be the date of receipt of the final note.

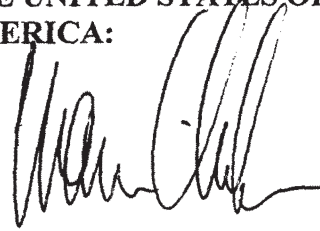
2. This Agreement has been concluded for an indefinite period of time. It may be terminated by either of the Parties via notification. In such instance, the Agreement shall expire six months from the day of receipt of the notification.

Prepared in Washington on this 11 day of May 2004, in duplicate, in the Polish and English languages, each text being equally authentic.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF POLAND:**

Handwritten signature of Piotr Gaus in black ink.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF
AMERICA:**

Handwritten signature of the United States representative in black ink.